

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrske Slovence.

PRIHAJA VSAKO NEDELO.

Štara Novina na leto je vsakoml uz njegov sastav 8 K.
Štampa 4 deset voo 6 K.

Naročniki k Novinam brezplačno dobijo vsaki mesec
„Marijino List“ i na konci leta „Kalendar Sveta Jezusevoga.“

Štara sdaaga drohca je doma 10 šterov.

VREDNIK:

KLEKL JOŽEF

pleb. v Dolencih, NAGYDOLÁNY, Vasmegeye.

K tem: se more pošlati naročnice i vsi dopisi, ne
pa v tiskarno ali v Crenšovca.

Lastnik i izdajatelj Novina i Marijinoga
Lista je Klekl Jožef vp. pleb. v Cren-
šovcih, Cserföld, Zalamegye.

Nedela XXIV. po Risalih.

*Kda bi Jezuš stopo vu ladico,
nasledjuvali so ga vučenicke njegovi.
Mataj VIII.*

Ladja je naš žitek. Ladja se redi iz lesa. Les je pravica po Kristuši. Blaženi les, po šterom pride pravica. Ladja so redi iz železa. To je batrivnost. Ovo postavo sam te za železen steber, piše sv. Pavel. Zato pa pravica i batrivnost nas more voditi.

Štiri dela opravla ladja. Ob prvim vozi ljudi preo morja, ob drugim blago vozi, ob tretjim na njoj se bori, ob šrtim ž njov se ribe lovijo.

Tak i mi moremo živeti. Moremo se bojüvati proti vrugi. Ne je naše borenje, pravi sv. Pavel efezijancom, proti teli i krvi, nego proti vladarom i zmožnostjam, nego proti voditelom sveta — te kmice. Dobro blago moremo voziti, jaboka štere na vse kraje dišijo. Job že pravi: Moji dnevi so odišli, liki ladje, štere jaboka vozijo. Dober zdüh Kristušov smo vse povsedi, pravi sv. Pavel. Moremo ribe loviti, to je, ljudi na dobro pot spravlati. Hodite za menom, je pravo Jezuš, postavim vas, za ribiče ljudih. Moremo sveto z morja, to je, z toga sveta k Bogi iti v nebesa. Potniki se na mali les zavüpajo svoje življenje i se prek pripelajo. Tak i Bog od nas malo, preveč malo žele. S malim, ži mo verni, si velko zaslužimo.

Bojna.

Na našo noto 4. oktobra, vu šteroj smo mir ponüdili, je 18. okt. Wilson odgovor dao. Pravi, da se je 8. januara, kda je on goripostavo one 14 točke, dosta spremenilo. Med 14 pogodbami je teda bilo, da se narodom Austrijske i Vogrske države da mogočnost, da se autonomno razvijajo. Od tistoga mao je američka vlada že spoz-

nala, da med čehoslovakami i med Austrijsko vogrskov državov bojne stoji, čehoslovaki se tüdi bijejo kre ententa, na dale Wilson spozna pravico jugoslovanov, da se na sloboščino terejo, zato Wilson tak pravi, da čeho-slovaki i jugoslovani naj povejo, ka želejo. S ednov rečjov naj se naša vlada pogaja s čehami slovakami, s slovencam, s Hrvatami i Srbami. Vište, tak je. Proti tomi pa vogri glasijo, da ne püstiyo razčesati vogrsko zemljo, s narodami se tüdi ne ščejo pogajati. I na dale de lehtar meč mogo mir prinesiti i de tekla draga človeča krv.

19. okt. Francozi i angluški napadajo, nemci se omikajo. — Ententa med drugimi bode želela, da Nemčija plača vse kvare, štere so njeni podmorski čuni včinioli vu ladjah ententa. — Glasi se, da naskori bodo angluški močno napadali na moriji proti nemcom. Slovaški poslanik je vu orsačkom spravišči goriprečteo deklaracijo slovakov. Zatirani slovaški narod žele, da sam odloči od sebe i da na mirovnom pogajanji poseben poslanik zastopa njihovo delo.

22. oct. Na državnom spravišči je govorio poslanec Höck. Država krvavi, je pravo, beteg reči ljudi, lakota se približava i pred granicov sovražnik stoji Ne oni dajo sloboščino, s kemi se vküp borimo. Či bi nemci zmagali, bi od srednje Europe — liki od edne države — gučali. Ne Burian je naš zünanji minister, že mamu drugoga ministra i to je Wilson, on se bori za sloboščino narodov.

23. okt. V Zagrebi je nastanolo Narodno Veče (Svet Tanács), to je politično predstavništvo vseh Slovencev, Hrvatov i Srbov, šteri živejo v Hrvatski Slavoniji z Rekov (Fiume), v Dalmaciji, Bosni-Hercegovini, Istri, Trstu, na Kranjskom, na Goriškom, Štajerskom

i Koroškom, i Bački, Banati, Baranji, Medži mnoji ino ostalih krajov jugozapadne Vogrske, — Hrvatski 79. polk je v Reki (Fiume) razorožo honvede, njihovo kasarno je zasedo, šinje na železnici so gori strgali. — Vogrski predsednik Wekerle je izjavo na državnom spravišči, da skoz žmetneši časi pridejo. Pred krala de šo i prepوراčo bode njemi, da naj takšo vlado imenüje, štera vse narodne moči zjedini, i one, šteri so ne tü v parlamenti. Tisza je izjavo, da takši časi postanüjejo, da i on za dobro spozna skrovno volilno pravico. — Proti novomi nemškomi vojaškomi poveljniki generali Rohrbachi je v Ukrajni atentat včinjeni — List francuskoga predsednika Clemenceau piše: Mogoče je, da mo se i na dalje pogali s sovražnikom. Nego dale se bojüjemo i bodemo se bojüvali, dokeč se sovražnik brezi pogodb ne poda.

25. okt. Na taljanskom fronti so taljani napadali, ništerne prve postojanke so zasedli. — V Črnoj gori (Montenegro) so prebivalci goristanoli, austrijci i vogri se paščijo iz države. Vsako črnogorsko žensko, štera je austrijskim vogrskim vojakom kakšo poznanje mela, s smrtjov kaštigajo. — Mesto Buriana je grof Andrassy imenüvani za zvänešnjega ministra. — Američki predsednik je odgovoro Nemčiji, žele da nemški casar doli zahvali i se odstrani vojaška vlada. To je, ka je ententa vsikdar želela, da se ona ne šče pogajati niti s casarom, niti s generalami, nego s spravimi zastopnikami ljudstva. — V Budimpešti je nastavljeni Narodni Svet (Nemzeti Tanács). Želejo med drugimi, da se bojni včasi konec napravi. Pravico do samoodločbe moremo spoznati i onim prebivalcom, ki so ne vogri. Kak celo nači se glasi to, kak pa ono, ka so v Soboti vöskričali: Tiltakozunk szláv nemzetiségü és szláv

érmü elnevezésünk ellen is. Itt szlávok, idegen nemzetiségek nincsenek. Csak magyarok laknak itt... Protestiramo, da bi nas za slovane zvali. Tü ne ga slovincov, tü ne ga tühinske narodnosti. Samo vogri prebivajo tü. Dobra gospoda! Siromak slovenec Vani se potrdi, nego to te njemi zaman gučali, da je on ne Slovenec.

Dom i svet. — Glási.

Zgodovina štiriletne bojne v broji.

Vojni napoved je bilo 41. Mir smo sklenili z štirimi državami. Vojakov na obe strani je bilo 38 milijonov pri vojski. Do 1918. jan. 1. je štirimilijon i šeststo jezer vojakov vmrlo, trimilijone i štiristojezer jih je pa hromih postalo.

Sód Kurije. Kraljevska Kurija je sód napravila poleg šteroga so ženske dužne svoje siromaške, betežne, delanezmožne može hraniti. Mnoga vlačüga ne mara več za svojega slepoga, cšuklavoga, plantavoga moža, zato je trbelo to odredbo.

Skrb za hrome vojake. Občina Csurog je svojim 22 žalarom, ki so hromi vojaki, zemljo odala, klafter po 1 k., 55 vojnim dovicam pa za 50 filerov, zväntoga dala vsakomi té vrste siromaski dvá plüga zemlje v nájem ali z arende za 100 k. — Lep zgled!

Cerkveno novica. Tristoletnico svojega obstanka obslužavajo letos vsmiljene sestre. Sv. Vincenci, Pavlanski je njihov nastavitel. Rimski papa so je ob priliki v ljübeznivom pismi pristréno pozdravili. Više 3600 hiš majo po celom sveti iz svojov dvorbov pri betežnikah so si spravile neprecenljive zaslüge posebno v tom bojnem časi. — Povrnjenje. Anglešnih luteranskih vojakov se je v tom boji više stiridesetjetero povrnolo nazaj v katoličansko Matercerkev. Kak sami luteranski gospodje pastirje spoznajo, ljudstvo najbole to gene za katoličansko vero, ka na smrtno väro nieden dühovnik ne more tak tolažiti vmirajočega kak katoličanski. Prinasp, dober Jezus, se ne povračajo k tebi, nego v kraj od tebe milijoni v nožne grehe, zato nas pa bije tvoja pravična šiba. — V južnoj Afriki v Samariji se je iz poganstva na katoličansko vero povrnola vladarica štirinajsetih obljudenih vesnic. — Zakaj so dobri misijonarje? V francozkoj vojski slüžijo tüdi črnici iz Senegalije v Afriki. Ti so se začeli en čas puntati i nišče jih ne mogo pomiriti. Neveren francozki minister Klemanso (Clemenceau) je zdaj poslal nekoga misijonara med nje ki pozna njihova šege: te je

že pomiri. Kda že nega drüge pomoči, te je pop li pa dober. — Kitajsko Kitajskoma dvamilijana katoličancon, eden milijon se jih pa zdaj pripravlja na sprejem sv. krsta. 2380 misijonarov dela na tom velikanskem poganskem sveti. Lazaristi naseljeni v Pejtingi pri Pekingi so začeli zdaj izdavatilatinski mesečen list »Sacerdos in Suis«, to je Dühovnik na kitajskom, naj žnjim vse narode sveta po dühovnikah« svojih spravijo v dotiko i na pomoč kitajskim misijonom. — Kak so popi lakomni za peneze. Najsiromaškejši püšpek na Vogrskom Prohaska Otokar v Stolnom belomgradi. — Székesfehervár — je zemljo ponüdo v najem hronim vojakóm. Dozdaj se jih je 30 zglasilo že za njo. Od židovov, šteri toga dobroga püšpeka tak strašno napadajo v svojih zamazanih listah, smokaj takšega še ne čteli, čeravno milijone majo. — Vmrli so v Heiligenfeldi plivanoš. Celoj krajini so dober oča, presvetnik, pomočnik bili. Herbije je za njimi to le ostalo: gotovčine 2 kroni, — eden osel, edna koza i edna goska.

Za doktorja bogoslovja je promoviran (doktorat je naredo) Ivan Sobočan misijonar, naš rojak iz Gumlic. Čestitamo.

Proti spanskomi betegi od strani zdravnikov se preporača opojna pijača. Kühanoga vine dve-tri salice vsaki den vroče spiti.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru Zaloge in cenik molitvenikov. B. Bartol: *Hoja za Marijo Devico* F. S. B žjak: *Marija žalostna mati* 1887. K 1 50, zl. cbr. Jože Č. de: *Sveto opravilo* 1909, K 1 20, žl. J. Č. de: *Malo sv. opravilo*. Molitve za mladino. Rud. obr. 70 v; Čigon Karol: *Nebesa, naš dom*. Razne vez. od k 1 50 *V nebese hočem priti*. Raz. vez. od 50 v. *Rajski glasovi*. Razne vez. od k. 1 40. *Skrbi za dušo*. Razne vez. od k. 1 30. P. Afonz Furlan: *Trinajst torkov v čast sv. Antonu Pad.* 1900. Godec Janez: *Kraljica vseh svetnikov* in pomočnica kristjanov. Razne vez. od K 1 30. *Češčena Marija*. Raz. vez. od K 1 20. *Kvišku srca*, molitvenik za otroke. Raz. vezave od 1 k. Gregorc: *Marija Mati dobrege sveta*. Znižana cens. Alf. nz Ligvorij — Furlan; *Prava nevesta Kristusova*, 2 kajigi skupaj vez. L. Herg: *Venec pobožnih molitev* in svetih pesmi za očitno in domačo službo božjo bogoljubnih kristjanov. 8. izdaja. rudeča obr. k. 3.— L. Herg: *Venec svetih pesmi* za domačo službo božjo (za se vezan) 2 k. Jurkovič M.: *Vrtec sv. devišstva* ali nauki za mladenke 1903. Premišljevanje, broš 3 k. A. Kalan:

T. Kempčana: *Hodi za Kristusom* 2 k. Dr. A. Karlin: *Priprava na smrt* 2 20 k. Kerčon: *Rafael*. ali nauki in molitve za odraslo mladino 1895 1 50 k. Fr. Kosar: *Nebeska hrana* I. in II. del, po 2 20 k. Dr. J. Križanič: *Sveto vodilo* z raznimi molitvami in pobožnostmi za šolske sestre III. reda sv. Franciška 1 40 k, zl, 2 k. Liatelo, *Mladini!* Pogosto in vsakdanje sv. obhajilo. 30 v. 20 iztisov ali več po 25 v. J. Pagani: *Presv. Rešnje Telo* 2 k. J. Pajek dr.: *Sv. Jožef* 2 k. J. Pavlič: *Gospod teči mi pomagat!* 2 k. Podgorc: *Sv. Spoved.* 2 k. Pristov: *Vir življenja in svetosti* 2 20 k. Jož. f Rozman: *Družbine* ali dekliške bukvice, nova izdaja 1907: vezan v usnje z zlato obrezo 3 50 k., vezan v usnje z rud. obrezo 3.— k. Rozman: *Krščanski vojak*. Pouk slov. mladeničem, ki so poklicani v vojaško službo. Vez. 1 10 k, broš — 80 k. Seigenschmied: *Sv. Družina* 2 k.

V imeni Bl. D. Marije prosim bogatce, naj pošlejo nej meni al komi drugomi na hasek, nego jedino njenomi listi steri se zdaj štampa, malo vekšo podporo. Več jezer kuron je stroškov. Vsi dohodki na Novine ido. Marija 1. tiste prosi štere je blagoslovila z zemelskimi dari. No odvržite njene prošnje dragi bogatini! Crensovci, Cserföld, Zalam. Klekl Jožef vp. pl.

Deca v bojni

Spisao: Gorski.

Žalosten sam gda te nevole vidim. Pelam se vön z Gradeca k Maria Trošti, trošt iskat. Hitro sam tam. Žmetno idem gori po dugih stopnjah... Že sam skoron gori priso gda zglednem ednoga 13—14 let staroga dečaka. Po palici ide gori po stopnjah i poleg njega je mati, stera ga z vse močjov pomága naj gori pride... Slovenski si gučita. Vanek ešče malo se pretrgni, tako va gori. Ka pa fali etomi dečaki pitam slovenski, Jaj gospod samo me naj nepitajo! Oča je v bojni i te dečák je mogev orati, pa se je nikak pretrgno i zdaj vidite nemre se na noge podeprejti... Že je 4 tjedne v bolnišnici (spitali) ali nikaj je jemi ne bolše... Esi sam ga pripelala lahko de jeni Maria Troštarca pomagala... Skuže jo pobijejo i mené tüdi i jočeč idemo notri k Mariji pomoč prosit.

Konec.